

La Internacional a Nova York

Escollint Nova York i la seu de les Nacions Unides per al congrés de la seva anunciada renovació, sembla com si la Internacional Socialista muntés l'escenari apropiat a un bon nombre de desafiaments i de temors. Perquè associar el paisatge de Mahattan als poders que mouen la globalització del capitalisme resulta tan inevitable com veure en els gratacels de l'ONU el símbol de drets i llibertats cada dia més qüestionats en nom de les veritats del mercat.

La vella Segona Internacional es troba en una cruïlla històrica de refundació. Un d'aquests moments que arriba, com tantes vegades, després d'una bona col·lecció de desastres també històrics. La primera refundació, la d'Hamburg l'any 1923, va arribar quan en feia nou que la Internacional s'havia esbocinat entre partits socialistes europeus antibel·licistes i partidaris de donar suport als governs "burgesos" involucrats en la Primera Guerra Mundial. Vint-i-cinc anys de conquestes democràtiques no van poder evitar la catàstrofe que es va consumir quan els marxistes radicals van donar suport a l'Octubre rus i van crear la Internacional Comunista. Marcada per aquesta herència, la Internacional refeta a Hamburg va tenir una vida encara més curta. Titllada primer de socialtraïdora pels bolxevics, Stalin la "rescatà" al 1935 com a pal de pallar dels fronts populars, estratègia que no va poder barrar el pas a l'allau feixista ni a la guerra.

La segona refundació va tornar a tenir decorats alemanys: Frankfurt 1951. Començava un llarg període durant el qual la socialdemocràcia havia de ser l'eix de les democràcies occidentals, gràcies a la combinació d'oportunes renúncies a Marx amb les aportacions del *welfare* keynesià. Al llarg d'aquesta etapa, acotada i afavorida per la guerra freda, es pot parlar de l'existència, més que no pas d'un estat del benestar, d'un estat social europeu-occidental alternatiu al del socialisme soviètic.

Els quaranta anys de *welfare* de la Internacional es poden donar per acabats al 1989 (any del centenari), quan cau el mur de Berlín. Tot i que les profecies d'aquells dies anunciaven temps gloriosos a la socialdemocràcia (que

havia d'omplir el buit deixat pels comunistes) el que de debò va passar és que el diner va perdre la por, es va adonar que ja no necessitava el *welfare* socialdemòcrata per neutralitzar el perill comunista i va apostar obertament pel neoliberalisme. Però, ben mirat, la ruïna de l'estat social havia començat uns quants anys abans, entre 1979 i 1980, quan Margaret Thatcher i Ronald Reagan van engegar el seu festival de revolució conservadora i de capitalisme popular que va agafar la socialdemocràcia amb la guàrdia abaixada. Com s'explica, si no, que a França pas-

sessin, per exemple, de les nacionalitzacions socialcomunistes de Pierre Mauroys –per cert, actual president de la Internacional– al neoliberalisme difressat de Laurent Fabius sense cap esforç d'imaginació socialdemòcrata que obrís tercers vies? Com ha pogut ser que ministres d'economia aparentment socialdemòcrates hagin defensat ajustaments i reformes laborals alhora que anunciaven la bona nova neoliberal de Popper o de Hayek?

Quan va caure el mur feia temps que les elits de poder socialdemòcrata havien enterrat no solament Marx, sinó també Berstein, Kautski i fins i tot liberals nord-americans com Keynes i Galbraith. La porta quedava, doncs, oberta perquè hi entressin de patac els mercats financers, el final de la història, tota mena de subideo-

logies genètiques i biològiques i, finalment, el desmantellament del *welfare*.

Perquè el congrés de Nova York pogués considerar-se un èxit moral n'hi hauria prou que la Internacional gosés diferenciar mundialització de globalització (segons la distinció d'Alain Touraine) i contraposés a la lliure circulació de capitals el lliure pas de persones, de diversitats i de cultures. Però una formulació ideològica d'aquesta mena només pot donar fruits transformadors si s'aplica des d'institucions democràtiques alliberades de la tutela dels mercats financers. El gran envit de la Internacional a Nova York seria, doncs, de recuperar la fesomia perduda i, de pas, l'autonomia com a poder polític, per tal de poder garantir, almenys, que el desmantellament de l'estat del benestar no sigui el primer pas cap a la desnaturalització (o supressió) de l'estat de dret. ■

LLIBERT FERRI

“Quan va caure el mur de Berlín feia temps que les elits de poder socialdemòcrata havien enterrat, no sols Marx, sinó també Berstein, Kautski i liberals nord-americans com Keynes i Galbraith.”